

บทที่ 4

แนวทางและวิธีการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่ม หอมพืชมักไร้สาร บ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ในการนำเสนอแนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มหอมพืชมักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยในระยะที่ 2 นี้ มีรายละเอียด ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
 2. วัตถุประสงค์การวิจัย
 3. วิธีดำเนินการวิจัย
 4. ผลการวิจัย
- ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

คำถามการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 มีคำถามการวิจัยที่สำคัญ 2 คำถาม คือ

1. แนวทางและวิธีการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มหอมพืชมักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี เป็นอย่างไร
2. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มหอมพืชมักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มหอมพืชมักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มหอมพืชมักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 นี้ นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเป็นโอกาสที่ผู้มีส่วนสำคัญ และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มหอมพืชมักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จะได้มาร่วมกันพิจารณาเพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการที่มีประสิทธิภาพและมีความเป็นไปได้สูงในการพัฒนา พร้อมทั้งร่วมกันกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มหอมพืชมัก

ไร่สารบ้านวัดกำแพง ดังนั้น จึงใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ในการวิจัย โดยดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กรอบการวิจัย

ในการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้นำกรอบการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 โดยตัดประเด็นที่ไม่พบว่าเป็นปัญหาออก และนำประเด็นที่เป็นปัญหามาเป็นกรอบในการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขพัฒนา ดังต่อไปนี้

1.1 การเลือกพื้นที่ผลิตเกษตรอินทรีย์

1.2 การปรับปรุงบำรุงดิน

1.3 การจัดการศัตรูพืช

ทั้งนี้ ได้นำปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มชะอมพืชผักไร่สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ที่ได้ค้นพบจากการวิจัยในระยะที่ 1 มาพิจารณาร่วมกับกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มชะอมพืชผักไร่สารบ้านวัดกำแพง โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความเป็นไปได้ และความเหมาะสมในการดำเนินการเป็นสำคัญ

2. ประชากร ประกอบด้วย

2.1 ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร่สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ได้แก่ สมาชิกกลุ่มชะอมพืชผักไร่สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำนวน 9 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกกลุ่มชะอมพืชผักไร่สารบ้านวัดกำแพงให้เข้ามาเป็นตัวแทนในการแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มชะอมพืชผักไร่สารบ้านวัดกำแพง ในครั้งนี้

2.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร่สารบ้านวัดกำแพง ได้แก่ ตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ผู้นำท้องถิ่น

1) นายกองค์การบริหารตำบลตะลุง จำนวน 1 คน

2) กำนันตำบลตะลุง จำนวน 1 คน

3) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 จำนวน 1 คน

2.2.2 ตัวแทนผู้จำหน่ายผักเกษตรอินทรีย์ จำนวน 2 คน

2.2.3 ผู้บริโภคผักเกษตรอินทรีย์ จำนวน 2 คน

2.2.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรอินทรีย์ จำนวน 2 คน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้เทคนิคและวิธีการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยการสร้างโอกาส กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน และเสริมพลังให้ผู้มีส่วนอย่างสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ทุกฝ่ายได้มาร่วมกันระดมความคิดเพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาและกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง โดยใช้การประชุมกลุ่มเฉพาะ (focus group discussion) ในวันที่ 21 สิงหาคม 2551 เวลา 10.00 - 12.00 น. ณ ศาลาการเปรียญ ริมน้ำวัดยาง ณ รังสี เป็นการประชุมของผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ สมาชิกกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง นายกองค์การบริหารตำบลตะลุง กำนันตำบลตะลุง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตัวแทนผู้จำหน่ายผักเกษตรอินทรีย์และผู้บริโภคผักเกษตรอินทรีย์ (รายชื่อดังปรากฏในภาคผนวก) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ร่วมกันแสวงหาแนวทาง วิธีการและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) แบบสรุปข้อความตามกรอบการวิจัย

ผลการวิจัย

จากเทคนิควิธีการของการวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งเริ่มต้นจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี และนำไปสู่การแสวงหาแนวทางและวิธีการในการพัฒนาของผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

แนวทางและวิธีการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

1. การประชุมกลุ่ม

จากการประชุมกลุ่มระดมความคิดเพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาและกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ณ ศาลาริมน้ำวัดยาง ณ รังสี เริ่ม

ประชุมในเวลา 10.25 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ จำนวน 17 คน ซึ่งรายละเอียดในภาคผนวก ในการประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ระดมความคิดเพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาและ กำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้ สารบ้านวัดกำแพง ในประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่เป็นปัญหาที่ค้นพบในระยะที่ 1 ประกอบด้วย

- 1.1 การเลือกพื้นที่ผลิตเกษตรอินทรีย์
- 1.2 การปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.3 การจัดการศัตรูพืช

เริ่มด้วยวิทยากรแจ้งวัตถุประสงค์การประชุม และผู้วิจัยค้นข้อมูลที่ค้นพบในระยะที่ 1 แก่กลุ่มผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัย วิทยากร ยกตัวอย่างเกษตรกรที่เคยทำ เรื่องเกษตรเคมีและเกษตรอินทรีย์มาเปรียบเทียบกันหาข้อแตกต่าง และเข้าสู่ประเด็น เกษตรอินทรีย์ที่มีเกษตรกรเคยทำทั้งประสบผลสำเร็จ และล้มเหลว พร้อมให้สมาชิกในที่ประชุม หาแนวทางในการแก้ปัญหาที่ค้นพบในระยะที่หนึ่งซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2. การพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ด้วยวิธีการให้ความรู้และฝึกปฏิบัติ

2.1 การเลือกพื้นที่ผลิตเกษตรอินทรีย์

2.1.1 พื้นที่เพาะปลูกต้องอยู่ห่างแปลงปลูกที่ใช้สารเคมี อย่างน้อย 3 กิโลเมตร
แนวทางและวิธีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการปลูกพืชเกษตร อินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง ได้แนวทางจากที่ประชุม ดังนี้
แนวทางที่ 1 จัดอบรมโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาอบรมให้ความรู้แก่ กลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง

แนวทางที่ 2 จัดโครงการศึกษาดูงานจากกลุ่มเกษตรกรที่ประสบ ความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์

ตาราง 8 แนวทางและวิธีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการเลือกพื้นที่ผลิตเกษตรอินทรีย์

ปัญหาและความต้องการการพัฒนา	แนวทางและวิธีการพัฒนา
พื้นที่เพาะปลูกต้องอยู่ห่างแปลงปลูกที่ใช้สารเคมี อย่างน้อย 3 กิโลเมตร	เลือกพื้นที่ที่เหมาะสม (ถ้าเป็นไปได้)ป้องกัน สารพิษจากภายนอกโดย - ทางน้ำโดยการขุดคูรอบแปลง - ทางอากาศโดยการปลูกพืชใบหนา เช่น กล้วย มะพร้าว ชีเหล็ก เป็นต้น บนคันน้ำรอบแปลง - ภายในด้วยการจัดระบบระบายน้ำโดยการ ขุดคูคลองรอบแปลง

2.2 การปรับปรุงบำรุงดิน

2.2.1 ในการทำเกษตรอินทรีย์ไม่ควรเลือกพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ของดินเพราะมีสารอาหาร มากเกินไป จะทำให้พืชตาย

2.2.2 ในการทำเกษตรอินทรีย์ไม่ควรใส่ปุ๋ยคอกเพื่อช่วยปรับโครงสร้างดินและให้ธาตุอาหารพืช

แนวทางที่ 1 จัดอบรมโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง

แนวทางที่ 2 จัดโครงการศึกษาดูงานจากกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์

ตาราง 9 แนวทางและวิธีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับประเด็นการปรับปรุงบำรุงดิน

ปัญหาและความต้องการการพัฒนา	แนวทางและวิธีการพัฒนา
1. ในการทำเกษตรอินทรีย์ไม่ควรเลือกพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ของดินเพราะมีสารอาหาร มากเกินไป จะทำให้พืชตาย	การปรับปรุงบำรุงดิน - เลือกพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ของดินเพื่อทำการเพาะปลูก (ถ้าเป็นไปได้)
2. ในการทำเกษตรอินทรีย์ไม่ควรใส่ปุ๋ยคอกเพื่อช่วยปรับโครงสร้างดินและให้ธาตุอาหารพืช	- บำรุงดินด้วยการปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบเพื่อเพิ่มการบำรุงดิน

2.3 การจัดการศัตรูพืช

2.3.1 ในการทำเกษตรอินทรีย์ใช้พลาสติกทึบแสงที่ไม่ย่อยสลายคลุมแปลงป้องกันวัชพืช

แนวทางที่ 1 จัดอบรมโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง

แนวทางที่ 2 จัดโครงการศึกษาดูงานจากกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์

ตาราง 10 แนวทางและวิธีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับประเด็นการจัดการศัตรูพืช

ปัญหาและความต้องการการพัฒนา	แนวทางและวิธีการพัฒนา
ในการทำเกษตรอินทรีย์ใช้พลาสติกทึบแสงที่ไม่ย่อยสลายคลุมแปลงป้องกันวัชพืช	การจัดการศัตรูพืช - ใช้พลาสติกทึบแสงที่ไม่ย่อยสลายคลุมแปลงกำจัดวัชพืช - เก็บเผาทำลายชิ้นส่วนของพืชที่เป็นโรค - ใช้สารสกัดจากพืชป้องกันศัตรูพืช เช่น สะเดา เป็นต้น

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สาร บ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ตาราง 11 สรุปแนวทาง วิธีการพัฒนา และกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง อำเภอเมือง ลพบุรีจังหวัดลพบุรี

แนวทางการพัฒนา	วิธีการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
ความรู้	ความรู้	ความรู้
1. ประเด็นการเลือกพื้นที่ผลิตเกษตรอินทรีย์	แนวทางและวิธีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 ได้แนวทางจากที่ประชุม ดังนี้	กลุ่มเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกษตรอินทรีย์ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยผ่านตัวชี้วัดความสำเร็จจากแบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัย
1.1 พื้นที่เพาะปลูกต้องอยู่ห่างแปลงปลูกที่ใช้สารเคมี อย่างน้อย 3 กิโลเมตร	แนวทางที่ 1 จัดอบรมโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มชะอมพืชผักไร้สารบ้านวัดกำแพง หมู่ที่ 2 แล้วทดสอบความรู้ โดยใช้แบบทดสอบความรู้และ ทศนคติของกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับการทำเกษตรอินทรีย์ จากการวิจัยในระยะที่ 1 ทอสอบอีกครั้ง	ระยะที่ 1 ในประเด็น 1. ประเด็นการเลือกพื้นที่ผลิตเกษตรอินทรีย์ 2. ประเด็นการปรับปรุงบำรุงดิน 3. ประเด็นการจัดการศัตรูพืช
2. ประเด็นการปรับปรุงบำรุงดิน		
2.1 ในการทำเกษตรอินทรีย์ไม่ควรเลือกพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ของดินเพราะมีสารอาหาร มากเกินไป จะทำให้พืชตาย		

ตาราง 11 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	วิธีการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
2.2 ในการทำเกษตรอินทรีย์ไม่ควรใส่ปุ๋ยคอกเพื่อช่วยปรับโครงสร้างดินและให้ธาตุอาหารพืช	แนวทางที่ 2 จัดโครงการศึกษาดูงานจากกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการทำเกษตรอินทรีย์ แล้วทดสอบความรู้ โดยใช้แบบทดสอบความรู้ และทัศนคติของกลุ่มเกษตรกรเกี่ยวกับการทำเกษตรอินทรีย์จากการวิจัยในระยะที่ 1 ทดสอบอีกครั้งเช่นกัน	
3. ประเด็นการจัดการศัตรูพืช		
3.1 ในการทำเกษตรอินทรีย์ใช้พลาสติกทึบแสงที่ไม่ย่อยสลายคลุมแปลงป้องกันวัชพืช		
การปฏิบัติ	การปฏิบัติ	การปฏิบัติ
1. การเลือกพื้นที่ผลิตเกษตรอินทรีย์	เน้นให้เกษตรกรฝึกปฏิบัตินำหลักวิชาการเกษตรอินทรีย์มาใช้ในการผลิตผลผลิตเกษตร	กลุ่มเกษตรกรปฏิบัติถูกต้องตามหลักวิชาการเกษตรอินทรีย์ โดยการนำเอาหลักการผลิตเกษตรอินทรีย์มาใช้ในการเพาะปลูกในแปลงเกษตรของตน
- พื้นที่เพาะปลูกของข้าพเจ้า อยู่ห่างแปลงปลูกพืชที่ใช้สารเคมี น้อยกว่า 3 กิโลเมตร	เช่น 1. เลือกพื้นที่ให้เหมาะสม (ถ้าเป็น ไปได้)	นำเอาหลักการผลิตเกษตรอินทรีย์มาใช้ในการเพาะปลูกในแปลงเกษตรของตน
2. การปรับปรุงบำรุงดิน	2. การปรับปรุงบำรุงดิน	โดยการประเมินจากแบบบันทึกการปฏิบัติงานประจำวันของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในประเด็น
- ในการทำเกษตรอินทรีย์ไม่ควรเลือกพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ ของดินเพราะมีสารอาหาร มากเกินไปจะทำให้พืชตาย	- เลือกพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ของดินเพื่อทำการเพาะปลูก (ถ้าเป็น ไปได้)	1. การเลือกพื้นที่ผลิตเกษตรอินทรีย์
- ในการทำเกษตรอินทรีย์ไม่ควรใส่ปุ๋ยคอกเพื่อช่วยปรับโครงสร้างดินและให้ธาตุอาหารพืช	- บำรุงดินด้วยการปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบเพื่อเพิ่มการบำรุงดิน	2. การปรับปรุงบำรุงดิน
		3. การจัดการศัตรูพืช

ตาราง 11 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนา	วิธีการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
3. การจัดการศัตรูพืช	3. การจัดการศัตรูพืช	
- ในการทำเกษตรอินทรีย์	- ใช้พลาสติกทึบแสงที่ไม่ย่อย	
ใช้พลาสติกทึบแสงที่ไม่	สลายคลุมแปลงกำจัดวัชพืช	
ย่อยสลายคลุมแปลง	- เก็บเผาทำลายชิ้นส่วนของ	
ป้องกันวัชพืช	พืชที่เป็นโรค	
	- ใช้สารสกัดจากพืชป้องกัน	
	ศัตรูพืช เช่น สะเดา เป็นต้น	